

Regionfullmäktige

§20

Revisionsberättelse 2018

RS190555

Beslut

Regionfullmäktige beslutar att

- med ett godkännande lägga revisorernas berättelse för 2018 till handlingarna

Jan-Erik Martinsen, ordförande för Region Hallands revisorer, yttrar sig kring revisionsberättelsen.

Förslag till beslut

Regionfullmäktiges presidium föreslår regionfullmäktige besluta att

- med ett godkännande lägga revisorernas berättelse för 2018 till handlingarna

Beslutsunderlag

- Revisionsberättelse och revisorerna redogörelse 2018 Region Halland
- Revisionsrapport årsredovisning 2018
- Revisionsberättelse 2018 Teater Halland
- Granskningsrapport 2018 Teater Halland AB
- Revisionsberättelse 2018 Hallandstrafiken AB
- Granskningsrapport 2018 Hallandstrafiken AB

Expedieras till

samtliga nämnder

Vid protokollet

Samuel Lindh
Sekreterare

Justerat 2019-04-30

Thomas Jönsson (M)
Ordförande

Margit Bik (S)
Ledamot

Eva-Karin Möllefors (M)
Ledamot

Protokollets justering tillkännagiven på regionens anslagstavla 2019-04-30
Utdragsbestyrkande

Ylva Johansson

Ordförandes sign

Justerares sign

Utdragsbestyrkande

Till
Regionfullmäktige
Org nr 232100-0115

2019-04-04

Revisionsberättelse för år 2018

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i regionstyrelsen, driftnämnder, lokala nämnder och gemensamma nämnder samt genom utsedda lekmanrevisorer den verksamhet som bedrivits i Hallandstrafiken AB samt Teater Halland AB.

Granskningen har utförts av sakkunniga som biträder revisorerna.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll samt för återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och regionens revisionsreglemente. Granskningen har haft den omfattning och inriktning samt givit det resultat som redovisas i bilagan "Revisorernas redogörelse".

Revisorernas bedömning

Region Hallands resultat för år 2018 är negativt och uppgår till – 16 mnkr. Årets balanskravsresultat uppgår till -39 mnkr. Region Halland lever därmed inte upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans. Vi kan konstatera att Framtidsarbetet 2015-2018, som haft som syfte att uppnå en långsiktigt hållbar ekonomi i balans och att minska verksamheternas kostnadsutveckling, inte uppnått de ekonomiska effekterna som antagits i beräkningar. Flera driftnämnder klarar inte att bedriva verksamheten inom tilldelad budgetram.

Regionstyrelsen har en stor utmaning att åstadkomma förutsättningar för en uthållig ekonomi och att uppnå fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning.

Vi bedömer sammantaget att regionstyrelse och nämnder i Region Halland har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att regionstyrelsens och nämndernas interna kontroll har varit tillräcklig.

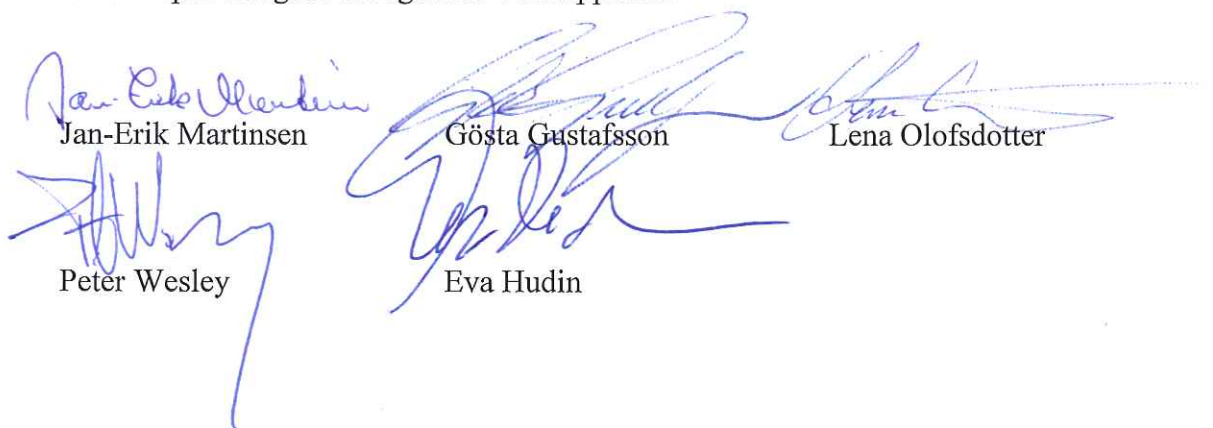
Vi bedömer att resultatet inte är förenligt med det finansiella mål som regionfullmäktige uppställt. Det finansiella målet för 2018 är inte uppfyllt.

Vi bedömer, utifrån årsredovisningens återrapportering, att verksamhetens utfall inte är förenligt med fullmäktiges övergripande mål för verksamheten. De verksamhetsmässiga målen för 2018 är delvis uppfyllda.

Uttalande i ansvarsfrågan

- Vi tillstyrker att regionfullmäktige beviljar ansvarsfrihet för regionstyrelsen, driftnämnderna, de lokala nämnderna och de gemensamma nämnderna samt enskilda ledamöter i dessa organ.
- Vi tillstyrker att regionfullmäktige godkänner regionens årsredovisning för 2018.

Vi åberopar bifogade redogörelse och rapporter.

Jan-Erik Martinsen   Gösta Gustafsson   Lena Olofsdotter
Peter Wesley   Eva Hudin

Till revisionsberättelsen hör bilagorna:

Revisorernas redogörelse

De sakkunnigas rapporter

Granskningsrapporter från lekmannarevisorerna Hallandstrafiken AB samt Teater Halland AB

Revisionsberättelser från Hallandstrafiken AB samt Teater Halland AB

Revisorernas redogörelse

Styrelser och nämnders ansvarstagande

Region Hallands resultat för 2018, -16 mnkr, innebär en negativ avvikelse med 33 mnkr i jämförelse med budget. Utfallet 2018 är 29 mnkr lägre jämfört med 2017.

Hälso- och sjukvården har en negativ avvikelse mot budget med -121 mnkr (föregående år -225 mnkr). Den största resultatförbättringen, ca 80 mnkr, beror på en ändrad hantering av statsbidrag.

Vi har följt det regionövergripande Framtidsarbetet 2015-2018. Enligt beräkningar skulle Framtidsarbetet uppnå en ackumulerad besparingseffekt med 400 mnkr för perioden. De ackumulerade ekonomiska effekterna som uppnåtts beräknas till 145 mnkr. En redogörelse för Framtidsarbetet återfinns i årsredovisningen.

Vi har haft återkommande överläggningar med regionstyrelsen och driftnämnderna bland annat med anledning av bristande måluppfyllelse vad gäller god ekonomisk hushållning. Syftet med dessa överläggningar har varit, att som underlag för vår ansvarsprövning, dels fortlöpande följa styrelsens och nämndernas aktiviteter och åtgärder för att förbättra resultatet, dels följa regionstyrelsens uppsikt.

Intern kontroll

Vi har under året granskat regionstyrelsens och nämndernas arbete med intern kontroll. Dels genom fördjupade granskningar i utvalda processer dels igenom den grundläggande granskningen av styrelsens och nämndernas arbete med riskanalys, internkontrollplan och uppföljning. Utifrån granskningarnas iakttagelser är det vår bedömning att arbetet med den interna kontrollen är tillfredsställande.

Övrigt

Vi har under året fortsatt deltagit i nätverkssamverkan med revisorerna i Hallands sex kommuner samt deltagit i samverkan med åtta andra landsting. Inom ramen för dessa nätverk har vi bl.a. haft fortbildning och fått omvärldsorientering.

Granskningar 2018

I vårt arbete har vi biträttats av sakkunniga från PwC. Revisionsarbetet har i huvudsak följt upprättad revisionsplan. Till revisionsberättelsen bifogas de sakkunnigas rapporter, vilka även finns tillgängliga på regionens hemsida.

Förteckning över de sakkunnigas rapporter:

- Granskning av intern kontroll i regionens centrala löneprocess
- Granskning av tillgängligheten inom BUP
- Granskning av regionens systematiska arbetsmiljöarbete

BÄSTA LIVSPLATSEN

Region Halland

- Granskning av regionens arbete med att minska beroendet av bemanningsföretag i hälso- och sjukvården
- Det hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbetet inom närsjukvården
- Granskning av IT-säkerhet
- Granskning av regionens arbete för att motverka samt hantera hot och våld mot anställda
- Granskning hantering av inkomna handlingar
- Granskning av investeringsprocessen
- Uppföljning av tidigare granskning av vård, omsorg och stöd för personer med missbruk- och beroende problematik
- Grundläggande granskning 2018
- Granskning av delårsrapport 2018
- Granskning av årsredovisning 2018

Förutom ovanstående granskningar har vi, för vår egen information och som underlag för vår bedömning, gjort förstudie av sjukhusens verksamhetsområden samt genomfört stickprovskontroller och granskning av räkenskapsmaterial. Vi har även genomfört verksamhetsbesök vid förvaltningar.

Revisionsrapport

Granskning av årsredovisning 2018

Region Halland

*Zsuzsanna Kurko
Revisionskonsult
Christopher Hansson
Revisionskonsult
Rebecca Lindström
Certifierad kommunal
revisor
Jean Odgaard
Certifierad kommunal
revisor
Kerstin Sikander
Certifierad kommunal
revisor*

April 2019

pwc

Innehåll

1.	Sammanfattning	2
2.	Inledning	3
2.1.	Syfte och revisionsfrågor	3
2.2.	Revisionskriterier	4
3.	Granskningsresultat	5
3.1.	Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning	5
3.1.1.	Iakttagelser	5
3.1.2.	Revisionell bedömning	8
3.2.	God ekonomisk hushållning.....	8
3.2.1.	Iakttagelser	8
3.2.2.	Revisionell bedömning	9
3.3.	Rättvisande räkenskaper	10
3.3.1.	Iakttagelser	10
3.3.2.	Revisionell bedömning	12

1. Sammanfattning

PwC har på uppdrag av Region Hallands förtroendevalda revisorer granskat regionens årsredovisning för år 2018. Uppdraget är en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2018.

Syftet med granskningen är att ge regionens revisorer ett underlag för sin bedömning av om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande sammanfattande revisionella bedömning:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och ekonomiska ställning?

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Regionen lever inte upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans. Årets balanskravsresultat uppgår till -40 mnkr.

Vi bedömer att förvaltningsberättelsen i huvudsak innehåller den information som ska ingå enligt lag om kommunal redovisning och god redovisningssed.

- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?

Vi bedömer, utifrån årsredovisningens återrapportering, att årets resultat inte är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. Det finansiella målet för 2018 är inte uppfyllt.

Vi bedömer, utifrån årsredovisningens återrapportering, att verksamhetens utfall inte är förenligt med fullmäktiges övergripande mål för verksamheten. De verksamhetsmässiga målen för år 2018 är delvis uppfyllda.

Sammanfattningsvis är resultatet för 7 (54 %) av målen för verksamheten förenligt med fullmäktiges mål medan 6 (46 %) av målen har ett resultat som till viss del eller inte alls är förenligt med fullmäktiges mål. Det är angeläget att åtgärder vidtas för de mål som inte uppnås.

Regionstyrelsens bedömning i årsredovisningen är att kraven på god ekonomisk hushållning inte uppfylls för år 2018. Bedömningen grundas på att det finansiella målet inte är uppfyllt och att inte tillräckligt många verksamhetsmässiga mål är uppfyllda.

- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Årsredovisningen är upprättad enligt god redovisningssed. Iakttagelser i granskningen av rättvisande räkenskaper redovisas i avsnitt 3.3.1.

2. Inledning

I lag om kommunal redovisning regleras externredovisningen för kommuner och landsting. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering.

Revisionsobjekt är regionstyrelsen som enligt kommunallagen är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

2.1. Syfte och revisionsfrågor

Revisorerna har bl. a. till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning. Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och ekonomiska ställning?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- förvaltningsberättelse (inkl. drift- och investeringsredovisning)
- resultaträkning
- kassaflödesanalys
- balansräkning
- sammanställd redovisning

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats.

Nämndernas rapportering till fullmäktige har granskats såsom den presenteras i årsredovisningen.

Granskningen har utförts enligt god revisionssed för kommuner och landsting. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den

---

information som ingår i årsredovisningen, dvs den utesluter inte att andra än här framförda brister kan förekomma.

Vår granskning omfattar inte intern kontroll i system och rutiner som genererar underlag till den finansiella rapporteringen.

Granskningen har introducerats genom kontakter och samplanering med regionens ekonomikontor. Granskningen har utförts enligt god revisionsmed med utgångspunkt i SKYREV:s utkast "Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting". Granskningen har skett genom intervjuer, dokumentgranskning, granskning av räkenskapsmaterial och i förekommande fall registeranalys.

Vår granskning och våra synpunkter baseras på det utkast till årsredovisning som presenterades 2018-03-06. Regionstyrelsen fastställer årsredovisningen 2018-04-03 och fullmäktige behandlar årsredovisningen 2018-04-24.

Rapportens innehåll har sakgranskats av berörda tjänstemän.

Uttalande från ekonomidirektör utifrån ISA 580 har inte undertecknats.

2.2. Revisionskriterier

Granskningen av årsredovisningen innebär en bedömning av om rapporten följer:

- Kommunallagen (KL)
- Lag om kommunal redovisning (KRL)
- Rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR)
- Fullmäktiges beslutade mål om god ekonomisk hushållning

3. Granskningsresultat

3.1. Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

3.1.1. Iakttagelser

Utveckling av regionens verksamhet

I förvaltningsberättelsen redovisas väsentliga händelser som inträffat under och delvis efter räkenskapsåret. Av årsredovisningen framgår i tillräcklig omfattning den förväntade utvecklingen inom olika verksamheter.

I årsredovisningen beskrivs det regionövergripande *Framtidsarbetet* som pågått under perioden 2015 - 2018. Den ekonomiska beräkningen som gjordes över aktiviteter summerade till en möjlig effektiviseringspotential på 403 mnkr. Den ackumulerade ekonomiska besparingen som *Framtidsarbetet* har lett till beräknas uppgå till 145 mnkr.

Den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaro redovisas enligt KRL, det vill säga frånvaron specificeras på lång- och korttidsfrånvaro, män och kvinnor samt åldersindelad. I övrigt lämnar den personalekonomiska redovisningen ett flertal uppgifter om personalen i form av diagram och verbal information. Bland annat redovisas sakförhållanden gällande inhyrd personal, arbetet med utvecklad arbetsfördelning samt pensionsavgångar.

Förvaltningsberättelsen innehåller även information om andra förhållanden som har betydelse för styrning och uppföljning av verksamheten. Ekonomiska nyckeltal redovisas i avsnittet *Finansiell analys*.

Gemensam förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen ska omfatta en beskrivning av den samlade kommunala verksamhetens organisation och särskilda upplysningar om ekonomi och verksamhet i koncernföretagen i enlighet med RKR 8.2. Det innebär att förvaltningsberättelsen ska ge en bild av den samlade kommunala verksamheten oberoende av i vilken juridisk person denna bedrivs och oberoende av om den bedrivs i egen regi eller på entreprenad. Förvaltningsberättelsen omfattar inte detta.

Region Halland redogör däremot för de juridiska personerna i form av koncernföretag och uppdragsföretag, av typen andra samägda företag och kommunala entreprenader under den sammanställda redovisningen i årsredovisningen.

Investeringsredovisning

Årets investeringar redovisas samlat i förvaltningsberättelsen. Större enskilda investeringsprojekt inom nämnderna samt investeringar i fastigheter specificeras. Upplysningar om budgetavvikelser för större investeringar lämnas. Överensstämmelse med övriga delar i årsredovisningen finns.

Investeringarna under året uppgår till 340 mnkr (357 mnkr). Budgetavvikelsen är 376 mnkr, vilket innebär att budgeten är utnyttjad motsvarande 47 % (63 %). De största avvikelserna jämfört med budget finns inom fastigheter samt utrustning/inventarier inom Ambulans, diagnostik och hälsa.

Driftredovisning

Utfallet av regionens driftverksamhet redovisas samlat i förvaltningsberättelsen. Upplysningar om orsaker till nämndernas budgetavvikelser lämnas. Överensstämmelse med övriga delar i årsredovisningen finns.

Redovisningen omfattar utfall och budgetavvikelse 2018 samt jämförelse med utfall 2017. I efterföljande text kommenteras det ekonomiska resultatet. Resultatet innebär sammanlagt en negativ budgetavvikelse för verksamheten, exklusive Regionstyrelsen med -284 mnkr.

Budgetavvikelser samt förändring från avvikelser i prognosen per sista augusti redovisas i tabellen nedan:

Driftredovisning per nämnd, mnkr	Utfall 2017	Budget 2018	Utfall 2018	+/- fr. augusti prognos	Budgetavvikelse
Lokala nämnder	2,1	0	1,2	0,8	1,2
Nämnden för hemsjukvård och hjälpmedel	0	0	0	0	0
Driftnämnd Närsjukvård	-9,3	0	7,8	5,8	7,8
Driftnämnd Hallands sjukhus	-212,3	0	-241,7	-26,7	-241,7
Driftnämnd Ambulans, diagnostik och hälsa	12	0	1,1	1,1	1,1
Driftnämnd Regionsservice	-3,9	0	-16,9	1,1	-16,9
Driftnämnd Kultur och skola	4	0	2,7	2	2,7
Driftnämnd Psykiatri	-36,8	0	-38	-7	-38
Summa verksamhet exkl. RS	-244,2	0	-283,8	-22,9	-283,8
Revision	0,5	0	0,2	0,2	0,2
Patientnämnd	0,1	0	0,3	0,3	0,3
Regionstyrelsen	256,7	16,4	267,1	133,3	250,7
Summa verksamhet inkl. RS	13,2	16,4	-16,2	110,9	-32,6

Driftnämnd Närsjukvård redovisar en positiv avvikelse mot budget med 7,8 mnkr. Folk- tandvården uppvisar en positiv budgetavvikelse (+1 mnkr) och Vårdcentralen Halland redovisar en positiv avvikelse med 5 mnkr. Nämnden uppvisar en resultatförbättring mot föregående år med 17 mnkr. Under år 2018 har ett åtgärdsarbete genomförts för att nå en ekonomi i balans.

Driftnämnd Hallands sjukhus redovisar en budgetavvikelse för år 2018 med -242 mnkr. Den egna verksamheten redovisar en negativ avvikelse med -206 mnkr och regionvården med -35 mnkr. Vid årets början uppgick den beräknade ingående obalansen i den egna verksamheten till -135 mnkr där en central reserv avsattes i budget 2018 för obalansen. Nämndens totala kostnadsutveckling uppgår till 6,3 %, vilket motsvarar en ökning med

274 mnkr jämfört med föregående år. Kostnaderna för inhyrd personal avviker negativt mot budget med -85 mnkr, jämfört med föregående år har kostnaderna minskat med 4 %.

Driftnämnd Psykiatri redovisar en negativ avvikelse mot budget med -38 mnkr. Resultatet är i nivå med föregående år trots en budgetförstärkning med 14 mnkr. Orsaken till den negativa avvikelsen mot budget är ökade kostnader för personal samt inhyrd personal.

Driftnämnd Regionsservice redovisar en negativ avvikelse mot budget på -17 mnkr, vilket är en resultatförsämring mot föregående år med 13 mnkr. Avvikelsen redovisas främst inom vårdnära service och städservice.

Regionstyrelsen avviker positivt mot budget med 250 mnkr, varav RS Hälso- och sjukvårdsfinansiering 148 mnkr, Regiongemensamma kostnader och finansiering med 67 mnkr samt RS verksamheter med 35 mnkr. I avvikelsen inom Regiongemensamma kostnader och finansiering har skatteintäkter en negativ avvikelse med 45 mnkr, förändring i pensionsskulden avviker negativt med 28 mnkr medan reavinster från försäljning av värdepapper och försäljning av skogsfastighet sammanlagt har en positiv avvikelse med 75 mnkr. Inom RS Hälso- och sjukvårdsfinansiering beror överskottet mot budget främst på ökade intäkter för statsbidrag.

Balanskravsresultat

Förvaltningsberättelsen innehåller en balanskravsutredning i enlighet med KRL. Årets balanskravsresultat uppgår till -40 mnkr. Enligt KL ska negativa balanskravsresultat regleras under de närmast följande tre åren och en åtgärdsplan för hur regleringen ska genomföras ska antas av fullmäktige. I årsredovisningen anges att regleringen av balanskravsresultatet kommer att behandlas i samband med budget 2020.

Utvärdering av ekonomisk ställning

Förvaltningsberättelsen innehåller en utvärdering av ekonomisk ställning. I förvaltningsberättelsen återfinns en utvärdering som tar sin utgångspunkt i den så kallade RK-modellen. De fyra aspekterna som benämns avser *resultat-kapacitet* och *risk-kontroll*.

Analysen av årets resultat och den ekonomiska ställningen ger en rättvisande bild.

Regionens skatteintäkter och generella statsbidrag har ökat i jämförelse med föregående år med 4,1 % medan nettokostnadsutveckling har ökat med 4,4 % jämfört med föregående år. Vid jämförelse mot föregående år ska även hänsyn tas till intäkt för reavinst vid försäljning av skogsfastighet med 23 mnkr samt att förändrade rutiner för hantering av riktade statsbidrag har påverkat resultatet positivt med 80 mnkr. Om hänsyn tas till de jämförelsestörande posterna är i stället nettokostnadsökningen 5,5 %. I årsredovisningen uttalas en oro för att nettokostnadsökningen är högre än ökningstakten för skatter och statsbidrag.

Förvaltningsberättelsen innehåller uppgifter om pensionsåtagande och pensionsmedelsförvaltning. Under avsnittet "Finansiell analys" beskrivs och redovisas regionens ekonomi och finansiella nyckeltal. Nyckeltalen redovisas i tabellform med en jämförelse med de senaste fem åren.

3.1.2. *Revisionell bedömning*

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Regionen lever inte upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans. För att reglera det negativa balanskravsresultatet kommer åtgärder att behöva vidtas.

Vi bedömer att förvaltningsberättelsen i huvudsak innehåller den information som ska ingå enligt lag om kommunal redovisning och god redovisningssed.

3.2. *God ekonomisk hushållning*

Region Halland arbetar mot två övergripande och långsiktiga mål som är formulerade i *Tillväxtstrategi för Halland 2014-2020* respektive *Hälso- och sjukvårdsstrategi för Halland 2017-2025*. Båda strategierna omfattar delmål som konkretiserar målen och strategiska val och prioriteringar som anger hur målen ska uppnås. Målen i strategierna utgör också fullmäktiges mål enligt *Mål och Budget 2018*. Utöver ekonomiska mål finns verksamhetsmål angivna, sorterade utifrån regional utveckling, hälso- och sjukvård och Region Hallands kompetensförsörjning. Samtliga verksamhetsmål beskrivs och utvärderas i årsredovisningen.

Regionstyrelsens bedömning i årsredovisningen är att kraven på god ekonomisk hushållning inte uppfylls för år 2018. Bedömningen grundas i att de finansiella målen inte är uppfyllda och att inte tillräckligt många verksamhetsmässiga mål är uppfyllda.

3.2.1. *Iakttagelser*

Finansiella mål

I årsredovisningen görs en avstämning mot regionens finansiella mål för god ekonomisk hushållning som fastställts i budget 2018:

Finansiellt mål, fastställt av fullmäktige i budget 2018	Indikatorer	Utfall 2018	Måluppfyllelse för respektive indikator
Budgetram ska hållas	För år 2018 ska nettokostnadsandelen vara högst 99,8 %.	Nettokostnadsandelen för 2018 uppgår till 100,2 %.	Målet uppnås inte
	Driftsnämndernas resultat jmf med budget ska vara noll eller positivt.	Tre av sex driftsnämnder redovisar negativa avvikelser mot budget.	Målet uppnås inte

Av redovisningen framgår att fullmäktiges fastställda finansiella mål inte har uppfyllts.

Mål för verksamheten

I årsredovisningen görs en avstämning mot regionens verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning som fastställts i Mål och Budget 2018:

Verksamhetsmål	Måluppfyllelse
Regional utveckling Halland ska vara en mer attraktiv, inkluderande och konkurrenskraftig region 2020 än 2014	
• Hög attraktivitet	Målet uppfylls
• Stark konkurrenskraft	Målet uppfylls
• Fler i arbete	Målet uppfylls
Hälsa- och sjukvård En hälso- och sjukvård för bättre hälsa	
• Hälso- och sjukvården i Halland arbetar hälsofrämjande och levererar en individuell hälso- och sjukvård av hög kvalitet för en god och jämlik hälsa.	Uppfylls delvis
• Hälso- och sjukvården i Halland är trygg, sammanhållen och utformas tillsammans med patient och närstående.	Uppfylls delvis
• Hälso- och sjukvården i Halland arbetar med ständig förbättring för bättre hälsa hos invånarna.	Målet uppfylls
• Hälso- och sjukvården i Halland möjliggör att invånarna själva tar ansvar utifrån egen förmåga.	Uppfylls delvis
• Hälso- och sjukvården i Halland har en tydlig prioritering av hur kompetens och resurser används.	Uppfylls delvis
Kompetensförsörjning Kompetenta och engagerade medarbetare som utvecklar verksamheten	
• Rätt kompetens på rätt plats i rätt tid	Uppfylls delvis
• Möjlighet att attrahera och rekrytera den kompetens som behövs	Uppfylls
• Goda karriär- och utvecklingsmöjligheter i en innovativ miljö	Uppfylls
• Ett sunt och hållbart arbetsliv	Uppfylls delvis
• Ett gott ledar- och medarbetarskap med utgångspunkt i Region Hallands värdegrund	Uppfylls

Av årsredovisningen framgår att 7 av 13 verksamhetsmål är uppfyllda och att 6 av 13 mål är delvis uppfyllda. Kommentarer har lämnats i årsredovisningen om resultatet för respektive mål.

3.2.2. Revisionell bedömning

Vi bedömer, utifrån årsredovisningens återrapportering, att årets resultat inte är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. Det finansiella målet för 2018 är inte uppfyllt.

Vi bedömer, utifrån årsredovisningens återrapportering, att verksamhetens utfall inte är förenligt med fullmäktiges övergripande mål för verksamheten. De verksamhetsmässiga målen för år 2018 är delvis uppfyllda.

Redovisningen av måluppfyllelsen är överskådlig och det finns i de flesta fall fylliga kommentarer till resultatet. För de flesta av målen bedömer vi att den redovisning som lämnats är realistisk och analysen baseras på redovisad statistik, jämförelsetal eller motsvarande. För angivna verksamhetsmål inom Regional utveckling finns tydligt angivna mål

för huvudindikator. När det gäller delmålen inom hälso- och sjukvården sker en avstämning dels gentemot Hälso- och sjukvårdsstrategin, dels vad gäller verksamhetsmål utifrån budget. Här påverkar valet av indikatorer i stor utsträckning bedömning av måluppfyllelse. Det första delmålet bedöms endast vara delvis uppfyllt trots att regionen vid en analys av indikatorer i *Vården i Siffror* är bättre än rikssnittet för 68 % av indikatorerna. Vi menar att bedömningen av målavstämning för det tredje delmålet kan underbyggas på ett bättre sätt då det inte tydligt framgår hur en medarbetarenkät kan ligga till grund för en bättre hälsa hos invånarna. Gränsvärdena för när ett mål bedöms vara delvis uppfyllt framgår inte av redovisningen vilket gör att avstämning av mål inte alla gånger kan bedömas. När det gäller delmålen inom Kompetensförsörjning görs bedömningen att för tre av fem delmål uppnås målvärdet. Vi menar att det första delmålet är svårt att bedöma då det är en blandning mellan medarbetarundersökning och olika mått vad gäller tillgänglighet inom vården.

Sammanfattningsvis är resultatet för 7 (54 %) av målen för verksamheten förenligt med fullmäktiges mål medan 6 (46 %) av målen har ett resultat som till viss del eller inte alls är förenligt med fullmäktiges mål. Det är angeläget att åtgärder vidtas för de mål som inte uppnås.

3.3. Rättvisande räkenskaper

3.3.1. Iakttagelser

Resultaträkning

Resultaträkningen är uppställd enligt KRL 5.1 och omfattar tillräckliga noter.

Resultaträkningen redovisar i allt väsentligt regionens intäkter och kostnader för året samt hur det egna kapitalet har förändrats under räkenskapsåret. Jämförelse med föregående år lämnas för varje delpost.

Årets resultat är negativt och uppgår till -16 mnkr (12 mnkr). Resultatet innebär en negativ budgetavvikelse på -32 mnkr. Av lämnade resultatkommentarer redogörs för budgetavvikelserna.

I jämförelse med föregående år har verksamhetens intäkter ökat med 311 mnkr och kostnaderna ökat med 688 mnkr. Vidare har skatteintäkter och generella statsbidrag ökat med cirka 377 mnkr. Av lämnade upplysningar framgår orsakerna till ökningen.

Resultaträkning, mnkr	Utfall 2018	Budget 2018	Budget av- vikelse	Utfall 2017
Verksamheternas intäkter	1 824	1 210	614	1 513
Verksamheternas kostnader	-11 023	-10 249	-774	-10 335
Avskrivningar	-324	-342	18	-300
Verksamhetens nettokostnader	-9 523	-9 381	-142	-9 122
Skatteintäkter	7 743	7 788	-45	7 511
Generella statsbidrag och utjämning	1 762	1 661	101	1 617
Finansiella intäkter	89	30	59	72
Finansiella kostnader	-87	-82	-5	-66
Årets resultat	-16	16	-32	12

Vid granskningen av resultaträkningen har följande noterats:

- Verksamheternas intäkter har under år 2018 ökat med 311 mnkr eller 20 procent, vilket till största delen beror på att erhållna bidrag har ökat med 203 mnkr. Vidare har försäljning av andra tjänster ökat med 61 mnkr.
- Verksamheternas kostnader har ökat med 688 mnkr jämfört med föregående år. Löner, sociala avgifter och pensionskostnader har ökat med 326 mnkr (6,7 %) jämfört med föregående år. Vidare har kostnader för köpt extern vård ökat med 108 mnkr (5,6 %) och läkemedelskostnader har ökat med 145 mnkr (13,2 %).
- I resultatet 2018 ingår reavinster vid försäljning av värdepapper inom kapitalförvaltningen (52 mnkr) och försäljning av skogsfastighet (23 mnkr), vilket genererat positiva avvikelser mot budget och föregående år.
- Jämfört med föregående år har regionens resultat försämrats med 29 mnkr. Hälso- och sjukvården har förbättrat resultatet med 104 mnkr vilket till största delen är hänförligt till förändrade rutiner för hantering av riktade statsbidrag (80 mnkr). Övrig verksamhet har försämrats med 134 mnkr vilket beror på kostnader för pensioner och pensionsskulden (regiongemensamma kostnader och finansiering).

Balansräkning

Balansräkningen är uppställd enligt KRL och omfattar tillräckliga noter.

Balansräkningen redovisar i allt väsentligt regionens tillgångar, avsättningar och skulder per balansdagen. Balansposterna existerar, är fullständigt redovisade, i huvudsak rätt periodiserade samt har i huvudsak värderats enligt principerna i KRL.

Vid granskningen av balansräkningen har följande avvikelser noterats:

- Som en del i granskning av årsredovisningen för år 2018 har en kontrollinventering genomförts inom tolv enheter på Hallands sjukhus. Vid granskningen framkom att det finns enheter (cirka 40 %) som inte genomfört någon inventering under året enligt Hallands sjukhus riktlinjer. Granskningen visade även att de poster som är överflyttade från det gamla ekonomisystemet till anläggningsregistret inte har kunnat inventerats fullt ut då det inte är spårbart vad som ingår i varje post.

Vi har noterat att madrasser aktiveras som anläggningstillgång, klumpvis baserat på inköpsfakturor. Madrasserna inventeras inte och kasseras månatligen vid behov.

- Under 2015 erhöll landets kommuner och landsting ett statsbidrag som tillfälligt stöd för att hantera den rådande flyktingsituationen. RKR lämnade i december år 2015 ett yttrande om hur bidraget ska redovisas och periodiseras. Enligt rådets ställningstagande ska inkomsten periodiseras till valda delar över åren 2015 och 2016. Region Halland valde att inte intäktsföra bidraget fullt ut under nämnda år. Redovisningen avviker mot det yttrande som RKR lämnat. Totalt har regionen erhållit 42,7 mnkr, vara 38,0 mnkr har intäktsfört tom år 2018. Periodiseringen innebär att kortfristiga skulder är för högt redovisade med 4,7 mnkr.
- Region Halland har antagit en Regional Bredbandsstrategi för Halland 2015-2020 vilken har tagits fram i samverkan med de halländska kommunerna. Där framgår

att Region Halland planerar att investera i utbygganden av bredband medan kommunerna förväntas bidra (medfinansier) till investeringens kapitalkostnader. I bokslutet 2016 kostnadsfördes kapitalkostnader med 24,5 mnkr avseende en planerad utbyggnad av bredband, för år 2017 kostnadsfördes ytterligare 6,9 mnkr. Då investeringen inte påbörjats är det en avvikelse från god redovisningssed. Bokförda kapitalkostnader åren 2016 och 2017 innebär att kortfristiga skulder är för högt redovisade med 31,4 mnkr.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är uppställd enligt gällande rekommendation. Den omfattar tillräckliga noter. Överensstämmelse med övriga delar av årsredovisningen finns.

Sammanställda räkenskaper

De sammanställda räkenskaperna är inte uppställda jämte regionens räkenskaper och omfattar inte motsvarande noter. Uppställningen följer inte god redovisningssed.

Konsolideringen innefattar samtliga företag som enligt kraven i RKR:s rekommendation 8.2 Sammanställd redovisning ska ingå. Eliminering av koncerninterna poster har i allt väsentligt utförts.

De sammanställda räkenskaperna har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Regionkoncernen omfattar Region Halland, Hallandstrafiken AB samt Teater Halland AB. Samtliga bolag som ingår i regionkoncernen kommer att hålla sin årsstämma före tidpunkten då regionens årsredovisning beslutas.

Tilläggsupplysningar och redovisningsprinciper

Årsredovisningen lämnar tillräckliga tilläggsupplysningar och redogör för tillämpade redovisningsprinciper i tillräcklig omfattning.

Följande avvikelser från god redovisningssed har noterats:

- Regionen avviker från RKR:s rekommendation avseende periodisering av det tillfälliga statsbidraget för hantering av den rådande flyktingsituationen. Upplysning om avvikelsen lämnas i redovisningsprinciperna.

3.3.2. *Revisionell bedömning*

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Det förekommer dock avvikelser mot god redovisningssed gällande periodisering av det tillfälliga statsbidraget som erhöles 2015 för att hantera den rådande flyktingsituationen. Vidare avviker regionen gällande uppbokning av kapitalkostnader för investering i utbyggnad av bredband som inte påbörjats.

Kontrollinventeringen som genomförts visar att regionens riktlinjer avseende inventering inte efterlevs fullt ut. Vidare är vår uppfattning att madrasser ska klassificeras som driftkostnad och inte aktiveras i balansräkningen som en anläggningstillgång.

Sammanlagt bedömer vi att identifierade avvikelser inte är av den storleken att det påverkar bedömningen om rättvisande räkenskaper.

Vi bedömer att den sammanställda redovisningen i allt väsentligt ger en helhetsbild av regionens ekonomiska ställning.

2018-04-04

Kerstin Sikander
Uppdragsledare

Rebecca Lindström
Projektledare

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Hallandstrafiken AB,
org.nr 556225-2998

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Hallandstrafiken AB för år 2018. Bolagets årsredovisning ingår på sidorna 20-35 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Hallandstrafiken ABs finansiella ställning per den 31 december 2018 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för Hallandstrafiken AB.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Hallandstrafiken AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och återfinns på sidorna 1-19 samt 38-39. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av årsredovisningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Hallandstrafiken AB för år 2018 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Hallandstrafiken AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation, och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet mot bolaget
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av förvaltningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Falkenberg den 29 mars 2019
Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Peter Sjöberg
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Teater Halland AB

Org.nr 556686-1463

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Jag har utfört en revision av årsredovisningen för Teater Halland AB för räkenskapsåret 2018.

Enligt min uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Teater Halland ABs finansiella ställning per den 2018-12-31 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Jag tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Jag är oberoende i förhållande till Teater Halland AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om beslut har fattats om att avveckla verksamheten.

Revisorns ansvar

Mina mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller mina uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionsmed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror

på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

- skaffar jag mig en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.

- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.

- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.

- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver min revision av årsredovisningen har jag även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Teater Halland AB för räkenskapsåret 2018 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Jag tillstyrker att bolagsstämman behandlar förlusten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Jag är oberoende i förhållande till Teater Halland AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Mitt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed mitt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Mitt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed mitt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på min professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att jag fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Jag går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för mitt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för mitt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har jag granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Varberg den 8 mars 2019

Varbergs Revisionsbyrå AB

Marie Svensson
Auktoriserad revisor